

Dorota Czyżewska*

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Anna Golejewska**

Uniwersytet Gdański

DOŚWIADCZENIA WYBRANYCH POLSKICH REGIONÓW W ROZPOZNANIU I WDRAŻANIU INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Streszczenie

Inteligentne specjalizacje (IS) jako nowy instrument polityki spójności UE zobowiązują regiony państw członkowskich do wybrania obszarów, w których chcą się specjalizować i podnosić swą konkurencyjność. Celem artykułu jest przedstawienie doświadczeń regionów Polski Wschodniej w zakresie identyfikacji i wdrożenia inteligentnych specjalizacji. W artykule omówiono podstawy teoretyczne koncepcji inteligentnych specjalizacji, pokazano ich miejsce w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym w Polsce, a także zarysowano postępy pięciu regionów Polski Wschodniej w zakresie zdefiniowania i implementacji inteligentnych specjalizacji.

Słowa kluczowe: inteligentna specjalizacja, region, Polska Wschodnia

Wprowadzenie

Wraz z perspektywą finansową 2014–2020 UE wprowadziła nowy instrument – strategie innowacji na rzecz inteligentnych specjalizacji (strategie RIS3), jako zintegrowane, lokalne programy transformacji gospodarczej, których ce-

---

* Adres e-mail: d.czyzewska@ue.poznan.pl.

** Adres e-mail: a.golejewska@ug.edu.pl.

lem jest m.in.: 1. ukierunkowanie wsparcia w ramach polityki i inwestycji na kluczowe wyzwania w celu zapewnienia rozwoju opartego na wiedzy, 2. wykorzystanie mocnych stron, przewagi konkurencyjnej i potencjału doskonałości każdego regionu/kraju, 3. wspieranie innowacji technologicznych i stymulowanie inwestycji w sektorze prywatnym¹. Inteligentna specjalizacja (IS) oznacza koncentrację działań i środków finansowych na ograniczonej liczbie priorytetów badawczo-rozwojowych i innowacyjnych niezbędnych do rozwoju ważnych dla regionu obszarów działalności gospodarczej, prowadząc do wzrostu produktywności zasobów i dywersyfikacji struktury gospodarczej. Identyfikacja inteligentnych specjalizacji na poziomie regionalnym stanowi warunek *ex-ante* w ubieganiu się o środki w ramach polityki regionalnej UE. Poszczególne regiony UE na poziomie NUTS 2, znajdujące się na różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego i technologicznego, podjęły się określenia IS na podstawie metodologii proponowanej przez Komisję Europejską.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie doświadczeń pięciu najsłabiej rozwiniętych gospodarczo województw Polski Wschodniej: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i lubelskiego – w zakresie identyfikacji i pierwszych kroków w implementacji inteligentnych specjalizacji. Realizacja głównego celu pracy jest związana z osiągnięciem następujących celów szczegółowych: zarysowanie koncepcji inteligentnych specjalizacji i określenie miejsca IS w dokumentach strategicznych w Polsce oraz przedstawienie województw Polski Wschodniej z akcentem położonym na identyfikację i implementację IS.

1. Koncepcja inteligentnych specjalizacji i jej miejsce w dokumentach strategicznych w Polsce

Inteligentne specjalizacje stanowią kluczowe pojęcie strategii Europa 2020 opartej na inteligentnym i zrównoważonym wzroście sprzyjającym włączeniu społecznemu; w konsekwencji ich identyfikacja na poziomie krajowym i regionalnym stanowi warunek *ex-ante* dla programów polityki spójności UE w perspektywie finansowej 2014–2020.

---

¹ Komisja Europejska, *Strategie innowacji krajowych/regionalnych na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, 2013, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_pl.pdf (15.10.2014).

Stanowiąc element nowej polityki przemysłowej, koncepcja inteligentnych specjalizacji została wypracowana w 2009 roku przez grupę ekspertów dla Komisji Europejskiej, której celem było znalezienie alternatywy w UE dla inwestycji publicznych w wiedzę i innowacje zbyt mocno dedykowanych głównie takim sektorom, jak ICT, nanotechnologia czy biotechnologia². Podstawy teoretyczne inteligentnych specjalizacji są zawarte w klasycznych teoriach wzrostu gospodarczego (teoria podziału pracy A. Smitha) i w teoriach specjalizacji handlu. W koncepcji IS widoczne są najnowsze nurty myśli ekonomicznej od ekonomii ewolucyjnej do ekonomii aglomeracji, a także wkład badań z zakresu ekonomiki przemysłu (efekty zewnętrzne Marshalla, dystrykty przemysłowe, elastyczna specjalizacja – Piore i Sabel) i neoklasycznej ekonomiki przestrzennej (Venables i Krugman)³.

W procesie inteligentnych specjalizacji chodzi o wskazanie nowych obszarów aktywności gospodarczej (a nie sektorów) na poziomie regionalnym lub krajowym dla właściwego wykorzystania szans rynkowych i technologicznych oraz budowy przewagi konkurencyjnej na poziomie regionalnym⁴. W ramach IS powinien być zastosowany oddolny przedsiębiorczy proces odkrywania, uczenia się, w trakcie którego aktorzy regionalni zaangażowani w działania innowacyjne wspólnie wskażą potencjalne obszary doskonałości w regionie. Chodzi o koncentrację zasobów w kilku obszarach dla osiągnięcia masy krytycznej i efektów skali, a także o identyfikację oryginalnych dla danego regionu inteligentnych specjalizacji, by uniknąć sytuacji, w której każdy region posiada listę podobnych IS⁵.

Dla ułatwienia władzom regionalnym procesu identyfikacji i implementacji inteligentnych specjalizacji opracowano ścieżkę projektowania strategii RIS3 składającą się z następujących sześciu etapów:

---

² OECD, *Innovation-driven Growth in Regions: the Role of Smart Specialisation*, Paris, OECD Publishing 2013, s. 11.

³ Tamże, s. 18; R. Camagni, R. Capello, *Regional innovation patterns and the EU regional policy reform: toward smart innovation policies*, „Growth and Change” 2013, t. 44.2, s. 358.

⁴ D. Foray, *Economic fundamentals of smart specialisation*, „Ekonomiaz” 2013, nr 83.2, s. 55–56.

⁵ Tamże, s. 57.

- analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji,
- zaangażowanie interesariuszy w proces strategiczny i poczucie odpowiedzialności za jego przebieg,
- wypracowanie wspólnej wizji przyszłości regionu,
- określenie priorytetów,
- zdefiniowanie wspólnego zestawu polityk, map drogowych i planu działań,
- uwzględnienie mechanizmów monitorowania i oceny⁶.

Zgodnie z wytycznymi KE Polska zidentyfikowała inteligentne specjalizacje na poziomie krajowym i regionalnym. Ogólne ramy strategiczne dla krajowych inteligentnych specjalizacji w Polsce zawiera Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska” (SIiEG), spójna z unijną strategią rozwoju Europa 2020 oraz zapisami średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020. Dokumentem wykonawczym do SIiEG jest Program Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 roku, który zawiera kompleksowy katalog instrumentów wsparcia rozwoju innowacyjności i przedsiębiorczości w Polsce. Jego integralną część stanowi Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS).

Punktem wyjścia do określenia krajowych inteligentnych specjalizacji w Polsce były dwa kluczowe dokumenty w obszarze prac naukowo-badawczych i innowacyjności: Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, oraz Krajowy Program Badań. Po konsultacjach społecznych i spotkaniach z przedstawicielami poszczególnych branż wytypowano ostatecznie osiemnaście krajowych inteligentnych specjalizacji ujętych w pięciu działach tematycznych: zdrowe społeczeństwo, biogospodarka rolno-spożywcza, leśno-drzewna i środowiskowa; zrównoważona energetyka; surowce naturalne i gospodarka odpadami oraz innowacyjne technologie i procesy przemysłowe (w ujęciu horyzontalnym).

Wdrażanie Krajowej Inteligentnej Specjalizacji odbywać się będzie zarówno przez realizację programów krajowych (np. projekty NCBiR, PARP), jak i przy wykorzystaniu środków unijnych w ramach programów operacyjnych, głównie Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Ponadto planuje się uruchomienie dodatkowych programów dla przedsiębiorców, dedykowanych rozwojowi inteligentnych specjalizacji.

---

⁶ Komisja Europejska, *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2012, s. 29.

W Polsce przyjęto zasadę, że krajowe inteligentne specjalizacje nie są traktowane jako nadrzędne w stosunku do specjalizacji określanych na poziomie regionalnym. Stopień zaawansowania prac nad określeniem tych ostatnich jest zróżnicowany. Warto jednak podkreślić, że wyłonione niezależnie na obu poziomach specjalizacje są zbieżne, co może świadczyć o tym, że oba podejścia wskazały na rzeczywiste specjalizacje, ukierunkowane na rozwój gospodarki całego kraju. W celu zapewnienia właściwego rozwoju poszczególnych regionów za konieczne uważa się wymianę doświadczeń na poziomie krajowym i regionalnym oraz przeprowadzanie wspólnego procesu monitorowania i aktualizacji⁷.

2. Charakterystyka województw Polski Wschodniej

Nowy paradygmat polityki innowacyjnej opiera się na zintegrowanym podejściu terytorialnym, które zakłada wykorzystanie endogenicznego potencjału regionów, zasobów terytorialnych i wiedzy; realizację interwencji odpowiadających na wyzwania rozwojowe oraz dostosowanie do uwarunkowań lokalnych. Do podstawowych elementów endogenicznych warunkujących procesy innowacyjne w Polsce Wschodniej należą: ujemne saldo migracji całego obszaru (najwyższe w lubelskim i świętokrzyskim), wyraźnie niższy od średniej krajowej wskaźnik urbanizacji (najniższy w podkarpackim i świętokrzyskim) oraz bardzo wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie, często dwukrotnie przekraczający średnią dla kraju (najwyższy w lubelskim i podlaskim)⁸.

Województwa Polski Wschodniej to regiony o najniższym poziomie PKB *per capita*. W 2011 roku najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w świętokrzyskim – 74,5% średniej dla Polski, najniższą – 67,6% – w podkarpackim. Niski poziom PKB *per capita* sugeruje niską wydajność pracy i potwierdza utrzymujący się niski poziom rozwoju gospodarczego tego obszaru. Ocena wzrostu gospodarczego analizowanych województw przeprowadzona na pod-

⁷ Ministerstwo Gospodarki, Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS). Dokument przyjęty 8 kwietnia 2014 r., www.mg.gov.pl/files/upload/15049/Krajowa%20inteligentna%20specjalizacja.pdf (15.10.2014).

⁸ W.M. Gaczek, M. Matusiak, *Innowacyjność gospodarek województwa Polski Wschodniej – ocena, znaczenie, perspektywy*. Ekspertyza wykonana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego na potrzeby aktualizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020, Poznań 2011, s. 17.

stawie zmian PKB *per capita* w latach 2004–2011 potwierdza coroczny wzrost wskaźnika, w większości województw jednak niższy od średniej krajowej. Jedynym województwem, w którym średnia dynamika PKB *per capita* nieznacznie przekroczyła średnią wartość dla Polski, było podkarpackie (4,7%). Najniższą dynamiką charakteryzowało się podlaskie (3,1%). Istotne różnice utrzymują się również w wydajności pracy liczonej jako WDB na jednego zatrudnionego. Najwyższa, odnotowana w 2011 roku dla warmińsko-mazurskiego, wyniosła 84,8 tys. zł i stanowiła zaledwie 65% wydajności pracy regionu stołecznego. Najniższą odnotowano w lubelskim i podkarpackim – odpowiednio 67,2 tys. zł i 67,7 tys. zł⁹. Różnice w wydajności pracy są powiązane ze strukturą gospodarki, którą można określić jako tradycyjną, charakterystyczną dla regionów słabo rozwiniętych, gdzie udział rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa i rybactwa jest znacznie wyższy niż w regionach wysoko rozwiniętych¹⁰.

Duże znaczenie dla procesów innowacyjnych ma poziom uprzemysłowienia regionów. W latach 2004–2011 w trzech z pięciu badanych województw: lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim, przemysł dostarczał mniej WDB niż średnio w Polsce. Na koniec analizowanego okresu jedynie w podkarpackim i świętokrzyskim przemysł stanowił ponad 25%¹¹. Dodatkowo wzrostowi innowacyjności nie sprzyja niska gęstość podmiotów gospodarczych. W 2013 roku w każdym z analizowanych regionów liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności była niższa od średniej krajowej (1057 w 2013 roku). Najwyższą gęstość odnotowano w świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim – odpowiednio 866 i 845, najniższą w podkarpackim – 750.

Analiza wskaźników innowacyjności potwierdza niski potencjał i słabą pozycję innowacyjną regionów Polski Wschodniej. Wyjątek w grupie analizowanych regionów stanowi województwo podkarpackie. W 2011 roku jedynie tam udział nakładów B + R w relacji do PKB przekroczył średnią krajową i wyniósł 0,95% PKB. Najniższe wydatki charakteryzowały świętokrzyskie (0,38% PKB) i podlaskie (0,41% PKB). Podobnie w świętokrzyskim odnotowano najniższy udział osób zatrudnionych w B + R wśród pracujących ogółem. W 2012 roku wyniósł on zaledwie 0,14%, przy średniej krajowej na poziomie 0,89%. Także w przypadku tego wskaźnika liderem okazało się podkarpackie

⁹ Brak Danych Lokalnych GUS, *Rachunki regionalne*, www.stat.gov.pl (20.10.2014).

¹⁰ W.M. Gaczek, M. Matusiak, *Innowacyjność gospodarek...*, s. 20.

¹¹ Brak Danych Lokalnych GUS...

(0,87%). Jedynie w przypadku lubelskiego udział studentów szkół wyższych w przeliczeniu na 10 tys. ludności zbliżył się do średniej krajowej i wyniósł niemal 400. Najniższy wskaźnik charakteryzował świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie – odpowiednio 266 i 272.

3. Identyfikacja inteligentnych specjalizacji w regionach Polski Wschodniej

Poszczególne regiony Polski Wschodniej rozpoczęły realizację procesu inteligentnej specjalizacji zgodnie z etapami zaproponowanymi w podręczniku RIS3¹². Metody identyfikacji IS na poziomie regionalnym, a także postępy w ich implementacji i narzędzia oceny i ewaluacji, zaprezentowano w tabeli 1. W większości analizowanych przypadków w identyfikacji IS wykorzystano analizę endogenicznych potencjałów rozwojowych regionu. Jedynie w województwie świętokrzyskim w wytypowaniu IS posłużono się metodą foresightu. Największe postępy we wdrażaniu IS można zauważyć w województwach świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim. We wszystkich analizowanych regionach określono podstawowe założenia systemu monitorowania strategii. W województwie podlaskim planuje się dodatkowo utworzenie Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego, stanowiącego element strategicznego zarządzania rozwojem regionu.

Tabela 1. Identyfikacja i implementacja IS w regionach Polski Wschodniej

Region	Metody identyfikacji IS	Postępy we wdrażaniu strategii/IS	Narzędzia oceny i monitorowania IS
1	2	3	4
Lubelskie	Identyfikacja 1. endogenicznych potencjałów rozwojowych; 2. specjalizacji naukowej i technologicznej regionalnych uczelni i jednostek badawczo-rozwojowych i 3. głównych kierunków kształcenia kadr na poziomie szkolnictwa wyższego, a dalej definicja obszarów IS regionu. IS konsultowane z ekspertami zewnętrznymi i wewnętrznymi w regionie, a także w ramach debat regionalnych.	Zakończenie konsultacji społecznych projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 roku – sierpień 2013 roku.	Określono zestaw wskaźników monitorowania strategii w regionie oraz sposób ewaluacji strategii. Realizacja kamieni milowych określona na rok 2018.

¹² Komisja Europejska, *Przewodnik Strategii Badań...*

1	2	3	4
Podkarpackie	Wybór inteligentnych specjalizacji na bazie atutów regionalnych i zasobów endogenicznych, a także na bazie przedsiębiorstw i badawczo-rozwojowej obecnie i w przyszłości.	Konsultacje społeczne „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)” zakończone we wrześniu 2013 roku.	Ocena dynamiki zmian wskaźników oraz pozycji województwa będzie przeprowadzana minimum raz w roku (metoda Perkala). Uzupełnienie – badania ilościowe i jakościowe aktorów RSI.
Podlaskie	Diagnoza potencjału regionu, zaangażowanie licznych interesariuszy w regionie.	9.09.2013 roku – przyjęcie Projektu zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 przez Sejmik Województwa Podlaskiego.	System monitorowania strategii elementem szerszego monitorowania polityki rozwoju. Planowane jest otwarcie Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego. Ograniczona liczba wskaźników monitorowania celów strategicznych.
Świętokrzyskie	Wybór IS na bazie zleconego zewnętrznie opracowania eksperckiego. Diagnoza potencjału innowacji w regionie, foresight, konsultacje społeczne z aktorami regionalnymi.	„Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014–2020+” przyjęta 24.02.2014 roku przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego.	Monitoring skoncentrowany na: mierzeniu postępu prac, mierzeniu osiągniętych efektów (cele operacyjne) oraz pomiarze wpływu (cel strategiczny). Świętokrzyska Rada Innowacji, jako organ monitorujący RIS3, raz na dwa lata dokona przeglądu nadrzędnych celów procesu strategicznego RIS3.
Warmińsko-mazurskie	Aktualizacja dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym. Konsultacje społeczne z aktorami regionalnymi.	„Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025” przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego 25.06.2014 roku.	Monitorowanie na podstawie Systemu Monitorowania Strategii dla Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025. Ewaluacja on-going Strategii przewidziana na rok 2018/2019, a ewaluacja <i>ex-post</i> – na rok 2026.

Źródło: opracowanie własne na podstawie regionalnych dokumentów strategicznych i A. Rogut, B. Piasecki, *NPF – wdrożenie wyników. Identyfikacja zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań inteligentnej specjalizacji regionów w oparciu o metody warsztatowe*. Sprawozdanie końcowe z warsztatów, GIG, Łódź 2013.

IS wybrane w poszczególnych regionach Polski Wschodniej przedstawiono w tabeli 2. Cztery spośród nich, tj. ICT i multimedia, biogospodarka, zdrowa żywność oraz medycyna i turystyka zdrowotna, zostały wytypowane dwukrotnie. Najmniej, bo zaledwie dwa obszary inteligentnych specjalizacji, zidentyfikowano w województwie podlaskim.

Tabela 2. Inteligentne specjalizacje w regionach Polski Wschodniej

Region/ inteligentne specjalizacje	ICT/multimedia	Biogospodarka	Zdrowa żywność	Medycyna/ turystyka zdrowotna	Przemysł metalowy, maszynowy, samochodowy	Energetyka	Budownictwo	Jakość życia	Drewno i meblarstwo	Lotnictwo i kosmonautyka	Rynki wschodnie	Ekonomia wody	Ogółem
Lubelskie	X	X		X		X							4
Podkarpackie	X							X		X			3
Podlaskie		X									X		2
Świętokrzyskie			X	X	X		X						4
Warmińsko- -mazurskie			X						X			X	3
Ogółem	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych.

Zgodnie z zaleceniami Banku Światowego w województwach Polski Wschodniej większy nacisk powinno się położyć na implementację RIS3, zaplanowanie narzędzi i funduszy oraz powiązanie monitoringu z działaniami zmierzającymi do jej realizacji. Dotyczy to w szczególności województwa lubelskiego i podlaskiego. Kolejne rekomendacje dotyczą wyjaśnienia udziału poszczególnych interesariuszy w poczwórnej helisie (*quadruple helix*), potwierdzenia ich realnego wpływu na formułowanie strategii oraz dołożenia starań, aby partnerstwo zbudowane w czasie tworzenia strategii było kontynuowane również w fazie jej wdrażania (warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, podkarpackie). Należałoby również upewnić się, że urzędy marszałkowskie dyspo-

nią zasobami pozwalającymi na realizację celów i działań przewidzianych w strategiach¹³.

Podsumowanie

W artykule zarysowano koncepcję inteligentnych specjalizacji definiowanych jako koncentracja działań i środków finansowych na ograniczonej liczbie priorytetów badawczo-rozwojowych i innowacyjnych niezbędnych do rozwoju ważnych dla regionu obszarów działalności gospodarczej, a jednocześnie jako kluczowego pojęcia strategii Europa 2020. Określono miejsce inteligentnych specjalizacji w dokumentach strategicznych w Polsce, przedstawiono ponadto województwa Polski Wschodniej, biorąc pod uwagę ich poziom rozwoju społeczno-gospodarczego i wybrane wskaźniki w zakresie innowacyjności, omówiono też zagadnienie identyfikacji i implementacji inteligentnych specjalizacji w tychże województwach.

Regiony Polski Wschodniej, cechujące się najslabszymi wskaźnikami społeczno-gospodarczymi w Polsce, zgodnie z wytycznymi KE zidentyfikowały inteligentne specjalizacje i są na etapie ich implementacji. Wskazane zostały także narzędzia oceny i monitorowania IS. Najbliższe miesiące pokażą, czy IS zostały wybrane w sposób odpowiadający potencjałowi endogenicznemu poszczególnych regionów i czy będą one w stanie budować konkurencyjność regionalną.

Literatura

Bank Danych Lokalnych GUS, *Rachunki regionalne*, www.stat.gov.pl (20.10.2014).

Camagni R., Capello R., *Regional innovation patterns and the EU regional policy reform: toward smart innovation policies*, „Growth and Change” 2013, t. 44.2, s. 355–389.

---

¹³ M. Piątkowski, T. Szuba, G. Wolszczak, *Review of national and regional research and innovation strategies for smart specialization (RIS3) in Poland*, DC, World Bank Group 2014, <http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/01/19352498/review-national-regional-research-innovation-strategies-smart-specialization-ris3-poland>, s. 74–78 (17.10.2014).

- Foray D., *Economic fundamentals of smart specialisation*, w: „Ekonomiaz” 2013, nr 83.2, s. 54–78.
- Gaczek W.M., Matusiak M., *Innowacyjność gospodarek województwa Polski Wschodniej – ocena, znaczenie, perspektywy*. Ekspertyza wykonana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego na potrzeby aktualizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020, Poznań 2011.
- Komisja Europejska, *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2012.
- Komisja Europejska, *Strategie innowacji krajowych/regionalnych na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, 2013, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_pl.pdf.
- Ministerstwo Gospodarki, Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS), Dokument przyjęty 8 kwietnia 2014 r., www.mg.gov.pl/files/upload/15049/Krajowa%20inteligentna%20specjalizacja.pdf.
- OECD, *Innovation-driven Growth in Regions: the Role of Smart Specialisation*, Paris, OECD Publishing 2013.
- Piątkowski M., Szuba T., Wolszczak G., *Review of national and regional research and innovation strategies for smart specialization (RIS3) in Poland*, Washington DC, World Bank Group 2014, <http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/01/19352498/review-national-regional-research-innovation-strategies-smart-specialization-ris3-poland>.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) (projekt)*, www.rsi.podkarpackie.pl/Aktualnosci/Strony/Ogłoszenie-o-konsultacjach-spoecznych.aspx.
- Rogut A., Piasecki B., *NPF – wdrożenie wyników. Identyfikacja zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań inteligentnej specjalizacji regionów w oparciu o metody warsztatowe. Sprawozdanie końcowe z warsztatów*, GIG, Łódź 2013.
- Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014–2020+, styczeń 2014, www.spinno.pl/rsi/aktualnosci/31-swietokrzyska-strategia-badan-i-innowacyjnosci-ris3-przyjeta-uchwala-sejmiku.

EXPERIENCE OF SELECTED POLISH REGIONS IN THE IDENTIFICATION AND IMPLEMENTATION OF SMART SPECIALISATIONS

Abstract

In the context of smart specializations (SS) as a new instrument of the EU cohesion policy regions are to identify areas of specializations in which they want to excel and build its competitiveness. The aim of the paper is to provide the experience of region of Eastern Poland in the identification and implementation of smart specializations. In the paper a theoretical background of smart specialisations and the place of SS in strategic documents in Poland are discussed, followed by the advancement of 5 regions of Eastern Poland in the selection and implementation of SS.

Keywords: smart specialisation, region, Eastern Poland

JEL Codes: R58, L52

Translated by Dorota Czyżewska